

STORTINGET

Lovvedtak 39

(2020–2021)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 128 L (2020–2021), jf. Prop. 13 L (2020–2021)

I Stortingets møte 10. desember 2020 ble det gjort følgende

vedtak til lov

om endringer i folketrygdloven (nye etterlatteytelser)

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

I innledningen til loven gjøres følgende endringer:

«Kapittel 16. Ytelser til tidligere familiepleier» endres til «Kapittel 16. Opphevet.»

Etter «Kapittel 17. Ytelser til gjenlevende ektefelle» skal «Kapittel 17 A. Overgangsregler for gjenlevende som er innvilget ytelse før 1. januar 2023» settes inn.

§ 12-18 skal lyde:

§ 12-18 *Tillegg til uføretrygd for gjenlevende ektefelle (gjenlevendetillegg)*

Gjenlevendetillegg som er innvilget før 1. januar 2023, videreføres med den nominelle verdien. Tillegget skal ikke reguleres årlig i samsvar med senere endringer i grunnbeløpet.

Tillegget skal justeres for uføregrad. Dersom den gjenlevende har inntekt som vil gi reduksjon av uføretrygd etter § 12-14, skal gjenlevendetillegget multipliseres med forholdet mellom den reduserte uføretrygden og uføretrygden uten inntektsreduksjon. Bestemmelsene om etteroppgjør i § 12-14 fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Tillegget faller bort når den gjenlevende gifter seg igjen, se § 1-5.

Kapittel 16 oppheves.

Kapittel 17 skal lyde:

Kapittel 17. Ytelser til gjenlevende ektefelle og tidligere familiepleier

Bestemmelser om

- formål står i § 17-1
- generelle vilkår står i §§ 17-2 til 17-4
- omstillingsstønad står i §§ 17-5 og 17-6
- plikt til aktivitet med sikte på å komme i arbeid står i § 17-7
- sanksjoner står i § 17-8
- reduksjon av stønad på grunn av inntekt står i § 17-9
- stønad til barnetilsyn, tilleggsstønader, stønader til skolepenger m.m. står i § 17-10
- bortfall av ytelser står i § 17-11
- ytelser etter dødsfall som skyldes yrkesskade står i § 17-12
- ytelser under institusjonsopphold og straffegjennomføring står i §§ 17-13 og 17-14
- ytelser til tidligere familiepleier står i § 17-15

§ 17-1 *Formål*

Formålet med ytelser etter dette kapitlet er å sikre inntekt for gjenlevende ektefeller og gi hjelp til selv-hjelp, slik at den gjenlevende etter en omstillingsperiode etter dødsfallet kan bli i stand til å forsørge seg selv ved eget arbeid.

Formålet er dessuten å sikre inntekt i en omstillingsperiode for enslige medlemmer som har vært fami-

liepleiere, og som ikke kan forsørge seg selv etter at pleieforholdet er opphørt.

§ 17-2 Forutgående medlemskap

Det er et vilkår for rett til ytelser til gjenlevende ektefelle etter dette kapitlet at den avdøde i de siste fem årene før dødsfallet

- a) var medlem i trygden eller
- b) mottok pensjon eller uføretrygd etter denne loven.

Ved vurderingen av om vilkåret i første ledd bokstav a er oppfylt, ses det bort fra perioder med tjeneste i internasjonale organisasjoner eller organer som staten Norge er medlem av, yter økonomisk bidrag til eller har ansvar for å bidra til bemanningen av. Vilkåret er ikke oppfylt dersom den avdøde var arbeidsufør, men ikke hadde rett til uføretrygd fordi vilkåret om forutgående medlemskap i § 12-2 første ledd ikke var oppfylt.

Vilkåret i første ledd gjelder ikke dersom den avdøde var medlem i trygden på dødsfallstidspunktet og da

- a) ikke hadde fylt 26 år, eller
- b) hadde vært medlem etter fylte 16 år med unntak av maksimum 5 år.

Den gjenlevende har rett til ytelser etter tredje ledd tidligst fra det tidspunktet den avdøde ville ha vært medlem i ett år dersom dødsfallet ikke hadde skjedd.

Tidsrom da avdøde hadde avtalefestet pensjon med statstilskott skal være likestilt med tidsrom med pensjon fra folketrygden ved anvendelsen av bestemmelsen i første ledd bokstav b. Det samme gjelder tidsrom med pensjon fra en lovfestet pensjonsordning som er tilpasset folketrygden ved at det ikke gis ordinær pensjon til gjenlevende ektefelle.

Vilkåret i første ledd gjelder ikke når avdøde var medlem i folketrygden ved dødsfallet og kunne tilstå en ytelse på grunnlag av tidligere opptjening minst svarende til grunnbeløpet. Med «ytelse på grunnlag av tidligere opptjening» menes en ytelse beregnet etter reglene for alderspensjon etter kapittel 3 på grunnlag av pengår og perioder som medlem av folketrygden før dødsfallet.

§ 17-3 Fortsatt medlemskap

Det er et vilkår for rett til ytelser til gjenlevende ektefelle etter dette kapitlet at vedkommende er medlem i trygden.

Den som ikke fyller vilkåret i første ledd, får likevel omstillingsstønad dersom den avdøde eller den gjenlevende har minst 20 års samlet botid, se § 3-5 åttende ledd. Dersom både den avdøde og den gjenlevende har mindre enn 20 års botid, gis det omstillingsstønad beregnet på bakgrunn av bestemmelsene i § 17-4 andre ledd andre punktum og tredje ledd slik de lød før 1. januar 2023.

Omstillingsstønad etter unntaksbestemmelsene i § 17-2 tredje, fjerde og sjette ledd beholdes bare så lenge den gjenlevende er medlem i trygden.

§ 17-4 Øvrige vilkår for ytelser

Det er et vilkår for rett til ytelser til gjenlevende ektefelle etter dette kapitlet at vedkommende på tidspunktet for dødsfallet

- a) var gift med den avdøde og ekteskapet hadde vart i minst fem år,
- b) har eller har hatt barn med den avdøde eller
- c) har omsorg for barn under 18 år med minst halvparten av full tid.

Til en fraskilt person som helt eller i det vesentlige har vært forsørget av bidrag fra den avdøde, kan det ytes stønad etter dette kapitlet dersom ekteskapet varte i minst 25 år, eller minst 15 år hvis ektefellene hadde barn sammen.

§ 17-5 Omstillingsstønad

Til en gjenlevende som fyller vilkårene for rett til ytelser etter §§ 17-2 til 17-4, kan det ytes omstillingsstønad i inntil tre år etter dødsfallet.

Stønadsperioden kan utvides med inntil to år hvis den gjenlevende er under nødvendig og hensiktsmessig utdanning, eller har behov for tiltak for å komme i arbeid.

Dersom den gjenlevende er født i 1962 eller tidligere, kan stønaden likevel utbetales til den gjenlevende fyller 67 år, selv om det utvider stønadsperioden etter første ledd. Det er et vilkår for rett til utvidet stønadsperiode at den gjenlevende de siste fem årene før dødsfallet ikke har hatt en gjennomsnittlig årlig arbeidsinntekt som overstiger to ganger grunnbeløpet det enkelte år. Den årlige arbeidsinntekten må i tillegg ikke ha overstegget tre ganger grunnbeløpet hvert av de siste to årene før dødsfallet.

§ 17-6 Omstillingsstønaden størrelse

Full årlig omstillingsstønad utgjør 2,25 ganger grunnbeløpet og gis dersom den avdøde hadde minst 40 års trygdetid etter bestemmelsene i §§ 3-5 og 3-7. Dersom trygdetiden er kortere, reduseres omstillingsstønaden forholdsmessig.

§ 17-7 Plikt til aktivitet med sikte på å komme i arbeid

Etter en overgangsperiode på seks måneder etter dødsfallet er det et vilkår for rett til omstillingsstønad at den gjenlevende

- a) er i arbeid som utgjør minst halvparten av full tid,
- b) har meldt seg til arbeids- og velferdsetaten som reell arbeidssøker,
- c) gjennomfører utdanning eller opplæring som utgjør minst halvparten av full tid som arbeids- og velferdsetaten vurderer er nødvendig og hensikts-

messig for at den gjenlevende skal kunne få eller beholde et arbeid, eller

d) etablerer egen virksomhet, se § 4-6 tredje ledd.

Arbeids- og velferdsetaten skal etter behov innkalle til samtaler for å vurdere oppfølging av den gjenlevende og om det skal settes i verk tiltak med sikte på overgang til arbeid.

Når det er gått ett år etter dødsfallet, kan det stilles krav om at den gjenlevende er i arbeid eller arbeidsrettet aktivitet etter første ledd på full tid.

Departementet kan gi forskrifter om kravet til aktivitet etter denne paragrafen. Det kan blant annet gis bestemmelser om unntak fra aktivitetskravet, hvilken utdanning som kan godkjennes, kravet om å være reell arbeidssøker og hvilke krav som kan stilles for å dokumentere at vilkårene etter paragrafen er oppfylt.

§ 17-8 Sanksjoner

Dersom den gjenlevende ikke følger opp aktivitetskravet i § 17-7, skal omstillingsstønaden stanses inntil vilkårene for å motta ytelsen igjen er oppfylt.

Dersom den gjenlevende uten rimelig grunn sier opp sin stilling, nekter å ta imot tilbudt arbeid, unnlater å gjenoppta sitt arbeidsforhold etter endt foreldrepermisjon, nekter å delta i arbeidsmarkedstiltak eller unnlater å møte ved innkalling til arbeids- og velferdsetaten, faller omstillingsstønaden bort én måned.

Dersom den gjenlevende har gitt uriktige opplysninger om forhold som har betydning for retten til ytelse etter dette kapitlet, og han eller hun var klar over eller burde vært klar over dette, kan vedkommende utekstenges fra rett til stønad i inntil tre måneder første gang og inntil seks måneder ved gjentakelser. Det samme gjelder dersom den gjenlevende har unnlatt å gi opplysninger om betydning for retten til ytelse.

Departementet kan gi forskrifter om gjennomføring av sanksjoner etter paragrafen her, utestengingsperiodens varighet og opphør av ytelse ved langvarig manglende aktivitet.

§ 17-9 Arbeidsinntekt m.m.

Stønaden til den gjenlevende reduseres på grunnlag av arbeidsinntekt.

Stønaden skal ikke reduseres hvis arbeidsinntekten på årsbasis er mindre enn halvparten av grunnbeløpet. Ytelsen reduseres med 45 prosent av inntekt over halvparten av grunnbeløpet.

Likestilt med arbeidsinntekt er dagpenger etter kapittel 4, sykepenger etter kapittel 8, stønad ved barns og andre nærståendes sykdom etter kapittel 9, arbeidsavklaringspenger etter kapittel 11, uføretrygd etter kapittel 12 der uføregreden er under 100 prosent, svangerskapspenger og foreldrepenger etter kapittel 14 og pensjonsytelser etter AFP-tilskottsloven kapitlene 2 og 3.

Departementet kan gi forskrifter om detaljer om reduksjon av stønad etter denne paragrafen, herunder innhenting og dokumentasjon av arbeidsinntekt og hvordan avkortingen skal gjennomføres når det gis omstillingsstønad samtidig med andre ytelse etter folketrygdloven.

§ 17-10 Stønad til barnetilsyn, tilleggsstønader, stønader til skolepenger m.m.

Til en gjenlevende som fyller vilkårene i § 17-4, kan det gis

- stønad til barnetilsyn etter § 15-10,
- tilleggsstønader og stønad til skolepenger mv. etter § 15-11.

Stønad til barnetilsyn etter § 15-10 eller § 15-11 første ledd bokstav d gis for barn som blir forsørgt av den gjenlevende.

For fosterbarn, se barnevernloven § 4-22, kan det ytes stønad til barnetilsyn etter § 15-10 eller § 15-11 første ledd bokstav d når den gjenlevende har forsørgt barnet de siste to årene eller oppfostringen tok til før dødsfallet.

§ 17-11 Bortfall av ytelse

Retten til ytelse etter dette kapitlet faller bort når den gjenlevende

- fyller 67 år eller tar ut alderspensjon etter loven her,
- får rett til uføretrygd for full uførhet,
- mottar avtalefestet pensjon fra en offentlig pensjonsordning eller
- gifter seg igjen, se § 1-5.

En gjenlevende som er omfattet av unntaket fra tidsbegrensningen etter § 17-5 tredje ledd, har igjen rett til omstillingsstønad dersom det nye ekteskapet blir oppløst ved skilsmisse før det er gått to år, eller ektefellen dør.

§ 17-12 Stønad etter dødsfall som skyldes yrkesskade

Ved dødsfall som skyldes en skade eller sykdom som går inn under kapittel 13, ytes det omstillingsstønad til gjenlevende ektefelle etter følgende særbestemmelser:

- Vilkåret i § 17-2 om forutgående medlemskap gjelder ikke.
- Vilkåret i § 17-3 om fortsatt medlemskap gjelder ikke.
- Vilkåret i § 17-4 om ekteskapets varighet gjelder ikke.

Omstillingsstønaden avkortes ikke på grunn av redusert trygdetid.

§ 17-13 Ytelse under opphold i institusjon

Personer som mottar ytelse etter dette kapitlet, får ytelsene redusert etter bestemmelsene i denne paragrafen under opphold i en institusjon med fri kost og losji

under statlig ansvar eller tilsvarende institusjon i utlandet. Ytelsene blir ikke redusert under opphold i somatiske sykehusavdelinger.

Ytelser etter dette kapitlet gis uten reduksjon i innleggelsesmånedene og de tre påfølgende månedene. Deretter blir ytelsene redusert og skal under oppholdet utgjøre 45 prosent av grunnbeløpet.

Ytelsene skal ikke reduseres når vedkommende forsørger barn. Dersom vedkommende har faste og nødvendige utgifter til bolig, kan arbeids- og velferdsetaten bestemme at ytelsene ikke skal reduseres eller reduseres mindre enn nevnt i andre ledd.

Dersom vedkommende innen tre måneder etter utskrivelsen på nytt kommer i institusjon, gis det redusert ytelse fra og med måneden etter at det nye oppholdet tar til. Ytelsene skal utbetales etter lovens vanlige bestemmelser fra og med utskrivingsmånedene.

Ytelsen etter denne paragrafen må ikke overstige den ytelsen vedkommende har rett til etter lovens vanlige bestemmelser.

Departementet kan gi forskrifter om anvendelsen av bestemmelsene i denne paragrafen. Blant annet kan det gis bestemmelser om

- a) beregning av redusert ytelse,
- b) at bestemmelsene skal gjelde for personer innlagt i andre institusjoner,
- c) at det kan gjøres unntak for visse institusjoner eller bestemte persongrupper.

§ 17-14 Ytelser under straffegjennomføring

En person som utholder varetekt, straff eller særreaksjon i anstalt under kriminalomsorgen eller tilsvarende anstalt i utlandet, har ikke rett til å få utbetalt ytelser etter dette kapitlet fra og med andre måned etter at soringen tar til. Ytelsene skal likevel utbetales med 50 prosent når vedkommende forsørger barn. Det samme gjelder fra og med andre måned etter at en persons formue er satt under forvaltning etter straffeprosessloven § 220.

Fra og med kalendermånedene vedkommende blir løslatt, gis ytelser til gjenlevende ektefelle etter lovens vanlige bestemmelser.

Ved gjennomføring av samfunnsstraff, straffegjennomføring i medhold av straffegjennomføringsloven § 16 eller § 16 a eller betinget dom, utbetales ytelser til gjenlevende ektefelle dersom vilkårene for øvrig er oppfylt. Tilsvarende gjelder ved prøveløslatelse i medhold av straffegjennomføringsloven §§ 42 flg.

Departementet kan gi forskrifter om anvendelsen av bestemmelsene i paragrafen her.

§ 17-15 Ytelser til tidligere familiepleier

En person som i minst fem år har hatt nødvendig tilsyn med og pleie av en nærstående, og som ikke kan forsørge seg selv etter at pleieforholdet er opphørt, har rett til ytelser etter dette kapitlet.

Det er et vilkår at den tidligere familiepleieren er medlem i trygden og var medlem i trygden i minst fem år fram til pleieforholdet opphørte. Dette vilkåret gjelder ikke dersom vedkommende etter fylte 16 år har vært medlem i trygden med unntak av maksimum fem år, og har vært medlem i minst ett år fram til han eller hun setter fram krav om ytelser.

For rett til ytelser etter dette kapitlet må

- a) pleieren ha vært ugift i minst fem år under pleieforholdet, og være ugift når kravet om stønad settes fram,
- b) den som ble pleid, ha mottatt pensjon fra folketrygden eller ha vært medlem i trygden med et medlemskap som omfattet folketrygdlovens pensjonskapitler,
- c) pleieforholdet ha medført at pleieren i det vesentlige ikke har vært i stand til å forsørge seg selv ved annet arbeid,
- d) pleieforholdet ha medført at pleieren ikke er i stand til å forsørge seg selv ved eget arbeid etter at pleieforholdet har opphørt og
- e) pleieren for øvrig ikke ha tilstrekkelige midler til livsopphold.

Til en tidligere familiepleier kan det ytes tilleggsstønader og stønad til skolepenger mv. etter § 15-11 for at vedkommende kan komme i arbeid.

Bestemmelsene i §§ 17-5, 17-6, 17-7, 17-8, 17-9, 17-11, 17-13 og 17-14 gjelder tilsvarende.

Nytt kapittel 17 A skal lyde:

Kapittel 17 A. Overgangsregler for gjenlevende som er innvilget ytelse før 1. januar 2023

Bestemmelser om

- hvem kapitlet gjelder for står i § 17 A-1
- fortsatt medlemskap står i § 17 A-2
- stønadsperiode står i § 17 A-3
- omregning av ytelsen står i § 17 A-4
- bortfall står i § 17 A-5
- reduksjon av ytelse på grunn av inntekt står i § 17 A-6
- reduksjon av ytelse under opphold i institusjon og under straffegjennomføring står i §§ 17 A-7 og 17 A-8

§ 17 A-1 Hvem kapitlet gjelder for

Reglene i kapitlet her gjelder for personer som før 1. januar 2023 har fått innvilget og mottar følgende ytelser:

- a) pensjon etter kapittel 16 og 17,
- b) overgangsstønad etter § 17-6 første ledd bokstav a,
- c) overgangsstønad etter § 17-6 første ledd bokstav b og den gjenlevende har omsorgen for barn under 18 år eller
- d) overgangsstønad etter § 17-6 andre ledd.

§ 17 A-2 Fortsatt medlemskap

Det er et vilkår for rett til ytelser etter dette kapitlet at vedkommende er medlem i trygden.

For den som ikke fyller vilkåret i første ledd, gjelder bestemmelsene i § 17-3 andre ledd tilsvarende.

Pensjon eller overgangsstønad etter unntaksbestemmelsene i § 17-2 tredje, fjerde og sjette ledd og med tilleggspensjon etter de tidligere bestemmelser om medregning av framtidige pensjonspoeng for unge uføre i loven her slik de lød før lov 16. desember 2011 nr. 59 om endringer i folketrygdloven trådte i kraft, beholdes bare så lenge den gjenlevende er medlem i trygden.

§ 17 A-3 Stønadsperiode

Pensjonen eller overgangsstønaden utbetales i tre år fra 1. januar 2023. Stønadsperioden kan utvides med inntil to år hvis den gjenlevende er under nødvendig og hensiktsmessig utdanning, eller har behov for tiltak for å komme i arbeid.

Dersom den gjenlevende er født i 1969 eller tidligere, kan pensjonen eller overgangsstønaden likevel utbetales til den gjenlevende fyller 67 år, selv om det utvider stønadsperioden etter første ledd. Det er et vilkår for rett til utvidet stønadsperiode etter leddet her at den gjenlevende de siste fem årene før 1. januar 2023 ikke har hatt en gjennomsnittlig årlig arbeidsinntekt som overstiger to ganger grunnbeløpet det enkelte år. Den årlige arbeidsinntekten må i tillegg ikke ha oversteget tre ganger grunnbeløpet hvert av de siste to årene før 1. januar 2023.

§ 17 A-4 Omregning av ytelsen

Dersom den gjenlevende har rett til ytelse uten tidsbegrensning etter § 17 A-3 andre ledd, skal ytelsen fra 1. januar 2028 beregnes som en omstillingsstønad etter § 17-6. For øvrig gjelder bestemmelsene i kapitlet her.

§ 17 A-5 Bortfall av pensjon eller overgangsstønad til gjenlevende ektefelle

Retten til ytelser etter dette kapitlet faller bort når den gjenlevende

- a) fyller 67 år eller mottar alderspensjon etter loven her,
- b) får rett til uføretrygd for full uførhet,
- c) mottar avtalefestet pensjon fra en offentlig pensjonsordning eller
- d) gifter seg igjen, se også § 1-5.

En gjenlevende som er omfattet av unntaket fra tidsbegrensningen etter § 17 A-3 andre ledd, har rett til pensjon eller overgangsstønad dersom det nye ekteskapet blir oppløst ved skilsmisse før det er gått to år, eller ektefellen dør.

§ 17 A-6 Reduksjon av ytelse på grunn av inntekt

Pensjonen eller overgangsstønaden til den gjenlevende ektefellen reduseres på grunnlag av arbeidsinntekt som den gjenlevende har eller kan forventes å få. Ved fastsetting av forventet inntekt legges det blant annet vekt på alder, evner, utdanning, yrkesbakgrunn, arbeidsmuligheter på hjemstedet, og arbeidsmuligheter på andre steder der det er rimelig at vedkommende tar arbeid. Det legges også vekt på eventuelle barns tilsynsbehov.

En gjenlevende ektefelle som ikke har fylt 55 år, forventes å få en arbeidsinntekt på minst to ganger grunnbeløpet etter en overgangsperiode på ett år etter dødsfallet. Dette gjelder likevel ikke dersom det er en rimelig grunn til at den gjenlevende ektefellen har en lavere inntekt. Kravet til forventet arbeidsinntekt gjelder ikke dersom den gjenlevende ektefellen fyller vilkårene for rett til overgangsstønad etter § 17-6 slik paragrafen lød før 1. januar 2023.

Pensjonen eller overgangsstønaden skal ikke reduseres hvis den faktiske eller forventede arbeidsinntekten på årsbasis er mindre enn halvparten av grunnbeløpet. Ytelsen reduseres med 40 prosent av inntekt over halvparten av grunnbeløpet.

Likestilt med arbeidsinntekt er dagpenger etter kapittel 4, sykepenger etter kapittel 8, stønad ved barns og andre nærstående sykdom etter kapittel 9, arbeidsavklaringspenger etter kapittel 11, uføretrygd etter kapittel 12 der uføregraden er under 100 prosent, svangringspenger og foreldrepenger etter kapittel 14 og pensjonsytelser etter AFP-tilskottsloven kapitlene 2 og 3.

Departementet kan gi forskrifter om fastsetting og endring av forventet arbeidsinntekt. Det kan herunder gjøres unntak fra bestemmelsene i § 22-12.

§ 17 A-7 Ytelser til gjenlevende ektefelle under opphold i institusjon

For ytelser til gjenlevende ektefelle som har opphold i institusjon, gjelder bestemmelsene i § 17-13 tilsvarende.

§ 17 A-8 Ytelser til gjenlevende ektefelle under straffegjennomføring

For ytelser til gjenlevende ektefelle under straffegjennomføring, gjelder bestemmelsene i § 17-14 tilsvarende.

Innholdsfortegnelsen til kapittel 18 fjerde, femte og sjunde strekpunkt skal lyde:

- *bortfall og reduksjon av barnpensjon ved adopsjon* står i § 18-6
- *forholdet til andre ytelser fra folketrygden* står i § 18-7
- *pensjon etter dødsfall som skyldes yrkesskade*, står i § 18-10

§ 18-3 første ledd skal lyde:

Det er et vilkår for at et barn skal ha rett til pensjon, at det er medlem i trygden.

§ 18-3 andre ledd bokstav b skal lyde:

b) den avdøde har mindre enn 20 års botid, men har minimum tre år med pensjonsgivende inntekt som overstiger grunnbeløpet, eller

§ 18-4 skal lyde:

§ 18-4 Stønadsperioden

Barnepensjon gis inntil barnet fyller 20 år.

§ 18-5 skal lyde:

§ 18-5 Beregning av barnepensjon

Dersom en av foreldrene er død, skal den årlige pensjonen utgjøre 1 ganger grunnbeløpet for hvert barn. Full barnepensjon gis dersom den avdøde forelder hadde minst 40 års trygdetid etter bestemmelsene i §§ 3-5 og 3-7. Dersom trygdetiden er kortere, reduseres barnepensjonen forholdsmessig.

Dersom begge foreldrene er døde, skal den årlige pensjonen utgjøre 2,25 ganger grunnbeløpet for hvert barn. Full barnepensjon gis dersom en av foreldrene hadde minst 40 års trygdetid etter bestemmelsene i §§ 3-5 og 3-7. Dersom ingen av foreldrene hadde full trygdetid, reduseres barnepensjonen forholdsmessig tilsvarende trygdetiden til den av foreldrene som hadde lengst trygdetid.

Dersom det er fastsatt juridisk foreldreskap for kun én forelder etter bestemmelsene i barneloven kapittel 2, og denne forelder er død, fastsettes barnepensjonen etter andre ledd.

Når det ytes barnepensjon på grunnlag av bestemmelsen i § 18-3 andre ledd bokstav b, skal trygdetiden i første og andre ledd svare til antall år med faktisk opptjent tilleggspensjon eller inntektspensjon.

§ 18-6 skal lyde:

§ 18-6 Bortfall og reduksjon av barnepensjon ved adopsjon

Retten til barnepensjon faller bort dersom barnet blir adoptert av et ektepar, eller dersom en ektefelle adopterer den andre ektefellens barn. Ved adopsjon ellers beholder barnet retten til pensjon, men pensjonen beregnes etter bestemmelsene i § 18-5 første ledd.

§ 18-7 skal lyde:

§ 18-7 Forholdet til andre ytelser fra folketrygden

Barnepensjonen faller bort i den utstrekning barnet har rett til uføretrygd.

§ 18-8 fjerde ledd skal lyde:

Dersom barnet er foreldreløst, skal den reduserte ytelsen utgjøre 45 prosent av grunnbeløpet.

Nåværende § 18-11 blir ny § 18-10. Paragrafens bokstaver d og e oppheves.

§ 19-2 andre ledd bokstav b skal lyde:

b) den som fyller vilkårene i §§ 19-2 a, 19-3 a og 19-16 og

Ny § 19-2 a skal lyde:

§ 19-2 a Krav til forutgående medlemskap for rett til fastsetting av pensjon etter § 19-16

For å få rett til fastsetting av pensjon etter § 19-16, må ett av følgende vilkår være oppfylt:

a) Den avdøde må i de siste fem årene fram til dødsfallet ha vært medlem i trygden. Vilkåret er likevel ikke oppfylt dersom avdøde var arbeidsufør, men ikke hadde rett til uføretrygd fordi vilkårene om forutgående medlemskap i § 12-2 første ledd ikke var oppfylt. Det ses bort fra perioder med tjeneste i internasjonale organisasjoner eller organer som staten Norge er medlem av, yter økonomisk bidrag til eller har ansvar for å bidra til bemanningen av.

b) Den avdøde må i de siste fem årene fram til dødsfallet ha mottatt pensjon eller uføretrygd etter denne loven. Tidsrom da avdøde hadde avtalefestet pensjon med statstilskott skal være likestilt med tidsrom med pensjon fra folketrygden. Det samme gjelder tidsrom med pensjon fra en lovfestet pensjonsordning som er tilpasset folketrygden ved at det ikke gis ordinær pensjon til gjenlevende ektefelle.

Vilkåret i første ledd gjelder ikke dersom den avdøde var medlem i trygden på dødsfallstidspunktet og da

a) ikke hadde fylt 26 år, eller

b) hadde vært medlem etter fylte 16 år med unntak av maksimum 5 år.

Retten etter andre ledd inntreffer tidligst fra det tidspunktet den avdøde ville ha vært medlem i ett år dersom dødsfallet ikke hadde skjedd.

Vilkåret i første ledd gjelder ikke når avdøde var medlem i folketrygden ved dødsfallet og kunne tilstås en ytelse på grunnlag av tidligere opptjening minst svarende til grunnbeløpet, det vil si en ytelse etter reglene for alderspensjon etter kapittel 3 på grunnlag av poengår og perioder som medlem av folketrygden før dødsfallet.

Ny § 19-3 a skal lyde:

§ 19-3 a Fortsatt medlemskap ved fastsetting av pensjon etter § 19-16

Dersom den gjenlevende ikke er medlem i trygden, ytes det likevel alderspensjon dersom den gjenlevende eller den avdøde har minst 20 års samlet botid, se § 3-5 åttende ledd.

Dersom både den avdøde og den gjenlevende har mindre enn 20 års botid, ytes det pensjon etter § 19-3 andre ledd bokstavene a og b.

Pensjon etter unntaksbestemmelsene i § 19-2 a andre og tredje ledd beholdes bare så lenge den gjenlevende er

medlem i trygden. Bestemmelsene i § 19-3 tredje og fjerde ledd gjelder så langt de passer.

I § 19-11 skal første ledd nytt sjettede punktum lyde:
Ved vurdering av om vilkåret er oppfylt, medregnes kun alderspensjon på grunnlag av vedkommendes egen opp-
tjening.

§ 19-16 skal lyde:

§ 19-16 Alderspensjon til gjenlevende ektefelle

Alderspensjon til en gjenlevende ektefelle som fyl-
ler vilkårene i §§ 19-2 a og 19-3 a fastsettes etter fjerde til
sjuende ledd i paragrafen her. Det er et vilkår at den gjen-
levende

- a) var gift med den avdøde i minst fem år,
- b) har eller har hatt barn med den avdøde, eller
- c) hadde omsorgen for avdødes barn (§ 1-6) på døds-
fallstidspunktet. Ekteskapet og omsorgen for bar-
net etter dødsfallet må til sammen ha vart i minst
fem år.

Alderspensjon til gjenlevende skilt person som fyller
vilkårene i §§ 19-2 a og 19-3 a, fastsettes etter fjerde til sju-
ende ledd i denne paragrafen, dersom den tidligere ekte-
fellen døde innen fem år etter skilsmissen og

- a) ekteskapet varte i minst 25 år eller
- b) ekteskapet varte i minst 15 år og ektefellene hadde
felles barn.

Dersom den skilte personen var helt eller delvis for-
sørget av bidrag fra den avdøde, kan det gjøres unntak fra
vilkåret om at det er gått mindre enn fem år mellom skils-
missen og dødsfallet. Ved avgjørelsen skal det legges vekt
på varigheten av ekteskapet, og alderen til den skilte gjen-
levende personen.

Dersom pensjonisten gifter seg igjen, ytes det alder-
spensjon på grunnlag av vedkommendes egen opptje-
ning.

Grunnpensjonen etter § 19-5 beregnes på grunnlag
av den avdødes trygdetid dersom den er lenger enn den
gjenlevendes trygdetid, se §§ 3-2 og 3-7.

Tilleggspensjonen etter § 19-5 beregnes etter be-
stemmelsene i § 3-23.

Dersom den gjenlevende mottok alderspensjon på
dødsfallstidspunktet, skal grunnpensjon og tilleggspen-
sjon omregnes.

For personer født fra og med 1944 og framover utgjør
gjenlevendefordelene differansen mellom alderspensjon
etter paragrafen her medregnet rettigheter som gjenleven-
de ektefelle, og alderspensjon etter kapittel 19 uten rettig-
heter som gjenlevende ektefelle. Personer født i 1944 og
senere får ikke gjenlevendefordelen regulert etter § 19-14.

Departementet kan gi forskrifter om pensjonsbe-
regning etter paragrafen her. Det kan blant annet gis be-
stemmelser om beregning av minste pensjonsnivå etter
§ 19-14 femte ledd og omregning av pensjon ved
endringer i pensjonsgrad.

§ 20-19 a nytt fjerde, femte og sjettede ledd skal lyde:

Endringer i alderspensjon etter kapittel 19 som gir øk-
ning i pensjonen, utover endringer som følger av § 19-14,
skal ikke endre gjenlevendetillegget etter paragrafen her.

Gjenlevendetillegget skal ikke reguleres årlig etter
§ 20-18.

Gjenlevendetillegget skal reduseres med økninger i
alderspensjonen etter §§ 19-14 og 20-18.

II

Ikrafttredelse og overgangsregler.

1. Loven trer i kraft fra den tiden Kongen bestemmer.
Kongen kan bestemme at de forskjellige bestem-
melsene skal tre i kraft til ulik tid.
2. Et barn som har rett til barnpensjon etter de sær-
lige reglene om yrkesskade i § 18-11 bokstav d og e
og vilkårene i kapittel 18 slik dette lød før loven her
trer i kraft, beholder barnpensjonen fram til fylte
21 år i samsvar med de tidligere reglene.
3. Et barn som allerede fyller vilkårene for rett til en
ytelse etter folketrygdloven kapittel 18 når nye
regler trer i kraft, skal få ytelsen beregnet etter det
nye regelverket dersom dette gir høyere ytelse enn
etter det gamle regelverket.
4. Departementet kan gi forskrifter om overgangs-
regler.

Tone Wilhelmsen Trøen

president

